

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XI. Pluribus rectitudo & puritas intentionis, quam in operibus nostris habere debemus, declaratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

bus quis vt bonus ac feruidus Religiosus vixit. Praclarum huius rei exemplum suggerit Scriptura sacra. De Saule quippe sic ait, *Filius vnus annus erat Saul, cum regnare cepisset: duobus autem annis regnavit super Israel, cum tamen certum sit quadraginta ipsis cum annis regnasse.* Ita quippe Acta Apostolorum testantur, *Et exinde postulauerunt Regem. Et dedit illis Deus Saul filium Cis, virum de Tribu Benjamin, annis quadraginta.* Quomodo ergo in libris Regum Israel non nisi biennio is regnasse dicitur? Ratio est, quia in Annalibus & Chronicis Dei, alii eius non numerantur anni quam quibus bene vixit; vnde non nisi biennio vniuersim regnasse dicitur, quod illo solum tempore regnarit vt bonum Regem regnare de- cuit. In euangelio quoque ii, qui post alios laboratum in vineam venerunt, esto non nisi vna laborassent hora, praepositi tamen fuere iis, qui summo mane ad laborem accesserant; ea siquidem hora tantum, vel etiam amplius, promerere, quam alii qui diei totius in vinea pondus & aestum tolerarant. Ad hanc itaque regulam dimetire, & te hinc dispice, quanto tempore hac ratione in Religione vixeris.

Homil. 9. ad
Monachos.

Egregie id declarat Eusebius Emis-
senus dicens: *Solemus, inquit, annos nostros
& temporum spatia, quibus nunc vivimus,
supputare, non te fallat, quicumque ille es,
numerus dierum quos hic relicto corporaliter
seculo consumpsisti. Illum tantum diem
vixisse te computa, in quo voluntates pro-
prias abnegasti, in quo malis desideriis resti-
disti, quem sine ulla regula transgressione
duxisti, illum diem vixisse te computa, qui
puritatis & sanctae meditationis habuit lu-
cem.* Ex his igitur diebus, si potes, annos
conspicito, & secundum hoc tempus,
quo Religionem inisti metiri stude, &
time ne id ipsum tibi dicatur, quod Epi-
scopo Sardensis Ecclesiae in Apocalypsi
dictum legitur: *Scio opera tua, inquit De-
us, quae licet ignorent homines, mihi ta-
men ad liquidum patent: quia nomen ha-
bes quod vivas, & mortuus es;* Christiani

Apo. 3. 1.

quidem nomen habes, sed non opera; Religiosi diceris nomine, à Religiosi ta-
men operibus nimis quam procul distas,
opera tua non coincidunt cum nomine,
quod geris. *Non enim inuenio opera tua
plena coram Deo meo, sed vacua; non in qua
plena Deo, sed eo vacua, at te ipso plena.*
In iis siquidem omnibus te ipsum quaeris,
tua scilicet commoda, honorem &
aestimationem propriam. Super nos ipsos
ergo excubemus (*esto vigilans*) demus
operam vt opera nostra & dies plena sint,
vt sic in paucis tempore viuamus diu,
multumque coram Deo promeremur.

CAPVT XI.

*Pluribus rectitudo & puritas inten-
tionis, quam in operibus nostris
habere debemus, decla-
ratur.*

EX eo quod consili soleris qui cum
proximo agunt, quoniam nimirum
modo suis in operibus & ministeriis quaerunt,
sele gerent, euidenter perspicitur,
quam pura nostra esse debeat intentio
in iis quae agimus, quamque nude
simpliciterque in his Deus nobis quaerendus sit. Est haec communis Ecclesiae,
Doctorum, ac Patrum gloriosorum Hieronymi,
Gregorii, & Chrysostomi doctrina, vt
suo loco videbimus. Si quando opus
auspicaris, vt aliquod ex eo proximo
commodum, tum generale tum priuatum
sequatur, in fructum & bonum operis
successum tuos praecipue oculos non
intendas, sed vt per ipsum Dei Opt. Maximi
voluntatem perficias. Vnde, cum
constititibus aures damus, cum verbo
Dei populum pascimus, cum in schola
alios docemus, non tam curare debemus,
vt ii quibuscum agimus, quorum
confessiones excipimus, quos pro
concione docemus, conuertantur, vitam
emendent, & fructum aliquem inde
capiant, quam vt hoc in opere diuinam
voluntatem adimpleamus, ipsumque quam
possumus rectissime, ad sic Deo placendum,
peragamus. Felix quippe talis operis

1 Cor. 3. 6.

ris ſucceſſus, vt nimirum quis alius per id vitam emendet, & fructum ex concione noſtra reiſa & effectiue conſequatur, non ad nos, ſed ad Deum ſpectat, effice-
re. *Ego plantaui, inquit Apoſtolus, Apollo rigauit, ſed Deus incrementum dedit.* Id eſt, plantare & rigare ipſi poſſumus, vt hortulanus, ſed vt arbuſta creſcant, arbores fructum proferant, non hortulani eſt, ſed Dei ſolius. Animarum fructus eſt, vt peccato emergant, ad Deum conuertantur, in virtute creſcant, in perfectione proficiant; hoc vt fiat, Deo cura eſt. neque enim operis noſtri valor & perfectio ab eo dependent. Hanc itaque intentionis puritatem noſtris in operibus habere procuremus neceſſe eſt: ita namque intentio noſtra puriſſima futura eſt, ſummaque animi pace perfruemur: nam qui ſuis in operibus ſe ſe gerit, minime turbatur, quando ſucceſſus & fructus, quem hoc ſuo opere ſpectabat, aliquo incidente caſu ei aut interturbatur, aut impoſſibilis omnino redditur: quia ſinem & conſolationem ſuam nequaquam in eo collocabat, ſed vt Dei voluntatem per ipſum exequeretur, ipſumque quam poterat optime, ad Deo complacendum, perageret. At ſi dum concionaris, confidentes audis, vel alia cum proximo negotia tractas, in fructum & vtilitatem, ex bono hoc opere ſecuturam, oculos poſitiſſimum conijcis, & ea præcipuus tibi ſit in operando finis; tunc ſi caſu aliquo deſiderii tui effectum præpediri contingat, maxime turbaberis, quin & aliquando non modo omnem animi pacem, ſed & patientiam amittes; quin & ulterius progredieris.

Lib. 5. cap. 2. vlt.

Angeli curſus noſtra ſuauitas non arguant.

Scito id exemplo vel ſimilitudine oſtendit B. P. N. Ignatius. Noſtiſne, inquit, quomodo nos in noſtris erga proximum miniſteriis gerere oporteat? perinde, inquit, atque Angeli cuſtodes erga illos, qui ſibi Dei iuſſu cuſtodiendi traduntur: quibus etſi, quantum poſſunt, conſulant, moueant, tueantur, gubernent, illuminent, & ad bonum agendum opem ferant; ſi tamen hi libero ſuo arbi-

trio abutantur, ſirebelles, & ad monita inſpirationes que contumaces, nullatenus propterea aguntur, non contumantur, nullam penitus moleſtiam ſentiunt, nec quidquã de beatitudine, qua Deum intuentes perfruuntur, deperdunt, ſed illud Ieremiã identidem repetunt, *Cura- uimus Babylonem, & non eſt ſanata, derelinquamus eam.* Sic nos omni quidem qua poſſumus ratione procurare neceſſe eſt, vt proximum eſtatu peccati educa- mus, & illi aliquatenus proſimus; ſi tamen poſtquã officio noſtro ea qua oportet accuratatione fundi fuerimus, ipſe infirmus in morbo ſuo maneat, nec curari ſuſtineat, non eſt quod animi pacem amittamus, aut puſillanimes ſimus.

Cura- ter. 51. 9.

Luc. 10. 20.

Discipulis a prædicatione læto hilari- que animo redeuntibus, quod miracula patraſſent, & demonia expuliſſent, reſpondit Redemptor, *In hoc nolite gaudere: gaudete autem quod nomina veſtra ſcripta ſint in cœli.* A ſucceſſu rei, etſi æque proſpero, atque hic Apoſtolorum, gaudium noſtrum pendere non debet; at vide potius num talia facias opera, ob quã nomen tuum libro vitæ inſcribi mereatur, vide num facias ea in officio tuo, quã re facere oportet; & in hoc gaudiũ ac conſolationem tuam tantum collocare debes: nam alii illi ſucceſſus, conuerſiones, & miracula ad nos minime pertinent, & quod tibi dabitur præmiũ & gloria, non ſecundum ſucceſſus admetietur, ſed pro- ut opus tuum fuerit, ſiue conuertantur homines ſiue non. Quod clare ex ipſo contrario patebit: quid enim tibi profuerit, vt ait Chriſtus in Euangelio, multum in proximo fructum feciſſe, & vni- uerſum orbem prædicationibus & fun- ctionibus tuis conuertiffe, ſi ipſe te non geſtiſti vt oportet, ſi ſalus tua periclitatur? Pari itaque modo, ſi modo quod debes feceris, etſi nullus alioquin homi- num conuertatur, non propterea minus tuum futurum eſt præmiũ. Infelix pro- fecto eſſet Apoſtolus Iacobus, ſi ab hac re ipſius præmiũ dependiſſet, & ſuum ipſe in ea gaudiũ collocatſet; quia nonniſi ſeptẽ
aut

aut nouem in uniuersum in tota Hispania Christo asseruisse dicitur. Nam propterea minus quam reliqui Apostoli non promeruit, nec minus iis Deo placuit.

Adhæc, aliam magnam consolationem, quæ ex iis quæ diximus consequitur, habemus: videlicet, quod a Deo rationem non poscemur, an multum fructus fecerimus, an parum; ut ne quidem rogandi simus, an prolixam concionem habuerimus, & lectionem prolixam. Hoc quippe Deus nobis non præcipit, nec in eo nostrum meritum situm est: at id Deus solum iubet, & à me exigit, ut faciam à parte mea quod possum secundum talentum quod ab eo accepi, ut si parum receperim, parum præstem; si multum, multum.

Luc. 12. 48.

Atque hoc ipsi sufficit: *Omni cui multum datum est, multum quæretur ab eo, cui parum, parum etiam exigetur.* Egregie id pertractat Chrysostomus, de talentorum parabola loquens. Rogat, quænam sit causa, quod seruus qui duo tantum talenta superlucratus erat, eodem honore afficiatur, quous qui quinque superlucratus fuit? Patrefamilias enim rationem talentorum inter seruos distributorum reperente, is (ut in Evangelio refertur) qui quinque acceperat,

Matt. 25. 21.

accedens ait, *Domine quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum, cui deinde Dominus, Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.* Accedens autem is qui duo acceperat, dixit, *Domine duo talenta tradidisti mihi, ecce alia duo lucratus sum.* & iisdem illi, quibus quinque superlucranti Dominus verbis respondit, & idem omnino præmium est pollicitus. Quænam huius rei est causa? Respondet Chrysostomus: *Merito, inquit, augmentationem & imminutionem non vel huius diligentia, vel illius negligentia fecit, sed concreditorum quantitas.* nam priori quinque data talenta sunt, quibus eadem adaugere, & alia quinque superlucrari posset; alteri vero duo tantum data. *Nam quoad diligentiam ambo pares fuerunt, proinde &*

eandem mercedem & dignitatē nacti sunt. Est hoc inprimis vile, & maximam nobis consolationem adferens, quod omnibus id rebus, officiis & ministeriis adaptari possit; si enim hic tantundem laboret, & eandem diligentiam in re sibi commissa adhibeat, atque ille in sibi commissa, tantum haud dubie promereri potest quantum ille, etsi tantum re ipsa non præster. Verbi gratia: si tantum ego laborem in male & parum ad adplausum concionando impendam, quantum tu in plausibiliter, fieri potest ut tantum ego hoc opere meo, quantum tu tuo, & fortasse etiam amplius, promerear. Sic etiam in studiis se res habet, etsi ille studiosus sit stupidus, tu vero subtilis; ille parum addiscat, tu multum; fieri potest ut plus ille promereatur sua parua scientia, quam tu tua magna. Id item in omnibus officiis manualibus locum habet: nam etsi meum ego ministerium tam exquisite non exequar, ac tu tuum; & vires ac talentum meum eatenus non pertingant, quatenus tuæ, fieri tamen potest, ut plus ego meo promerear pauxillo; quam tu tuo multo. Atque hinc discant tam illi vana gloria non insolescere, quam hi animum non despondere ac deficere.

Idem quoque sentit S. Hieronymus in eandem parabolam scribens: *Illum qui de quinque talentis decem fecerat, & qui de duobus quatuor, Dominus simili recipit gaudium: neque enim considerat lucri magnitudinem, sed studii voluntatem, diligentiam, caritatem, qua opus peragitur.* Unde Saluianus, *Oblata Deo non pretio, sed affectu placent.* Aque hoc est quod significat paucis his verbis Gregorius, *Deus non respicit quantum, sed ex quanto, plus animum, quam opus: atque ita fit ut plus quis Deo placere possit minus faciendo, quam alius quislibet plus agendo, si modo maiori opus suum fecerit affectu.* In quo Dei nostri magnitudo inprimis relucet: nullum enim opus, quantumuis maximum, coram oculis eius magnum est, si amor, quo fit, non sit magnus. Qui enim bonis nostris opus non habet Deus, illi nec diuitiæ,

uitæ, nec aliud quidlibet potest accrescere. Porro si iuste egeris, quid donabis ei, aut quid de manu tua accipiet? Aliud vero non querit, aut æstimat, quam ut ametur, & nos ex parte nostra serio agamus quantum agere possumus. Cernere id ad oculum est in duobus nummulis, quos vidua illa apud Euangelistam in gazophylacium templi coniecit. Cum enim haud procul ab eo Redemptor Iesus sederet, videbat Pharisæos & opulentos suas in id elemosynas mittentes, quorum hic quidem argenteum, ille vero aureum forsitan obtulerit, cum vero & pauperula quædam venisset vidua, & æra minuta duo in arcam templi demississet, ad suos discipulos conuersus Redemptor palam ait, Amen dico vobis, quoniam vidua hæc pauper plus omnibus misit, omnes enim ex eo quod abundabat illis, miserunt, & quidem non tantum, quantum possent, hæc vero de pecunia sua omnia quæ habuit misit, totum victum suum. Quod vero, inquit Chrysostomus, in vidua fecit, idem in docentibus, prædicantibus, studentibus, aliisque ministeria & officia obeuntibus operabitur. Neque enim in his tam respiciet quid agant, quam voluntatem, affectum, & diligentiam qua ea agent.

CAPVT XII.

Aliqua proponuntur signa, è quibus colligatur, vtrum quis sua pure agat propter Deum, an vero seipsum in iis querat.

BONVM quoddam signum dat B. Gregorius, è quo quis perspiciat vtrum in iis quæ circa proximum peragit ministeriis, pure Dei gloriam, an autem seipsum querat. Vide, inquit, num. dum alius quispiam egregie concionatur, omnes ad se pertrahat & multumque in animabus fructum faciat, non minus gaudeas, quam si hoc ipse ageres: si enim non gaudeas sed nescio quam displicentiam, *Rodriquez exercit. pars I.*

tristitiam & inuidiam inde contractam præferas; euidens argumentum est, pure te Dei gloriam non querere. Atque ad hoc confirmandum adfert illud Iacobi Apostoli: *Quod si cælum animarum habetis, & contentiones sint in cordibus vestris, non est ista sapientia de sursum descendens, sed terrena, animalis, diabolica.* Non est is zelus gloriæ & honoris Dei; sed zelus tui ipsius, & vt non minus honoreris & extollaris, quam alius ille. Si enim Dei gloriam, & non tuam quæreris, gaudeas multos id genus operarios inueniri, & quod ipse potes & nosti facere, id & alios facere. Vti de Mose Scriptura refert; dum enim Iosue quibusdam prophetantibus resisteret, ipse velut iratus ei aiebat, *Quid amularis pro me? quis tribuat vt omnis populus prophetet, & det eis Dominus spiritum suum?* Sic seruus Dei dicat oportet, Vtinam omnes ad vnum zelosi & ardentes sint prædicatores, multumque iis de spiritu suo Dominus det, vt hoc pacto magis honor & gloria illius dilatetur, & sanctum eius nomen toto terrarum orbe agnoscatur & sanctificetur!

Egregium hac in parte exemplum scribitur de R. P. M. Ioanne de Auila. Is primum Soc. Iesu à Deo per B. P. N. Ignatium excitatum audiens, & institutum & finem eius intelligens, lætus aiebat, hoc ipsum esse, quod tanto ipse tot annorum desiderio ac conatu perficere studuisset, sed huc se pertingere non potuisset: proinde sese puero assimilabat, qui in imo monte consistens, graue quoddam pondus in ipsum subuehere quidem desiderabat, ac totis viribus suis ad hoc conuictur; sed ob earum imbecillitatem id perficere nequit; at postea veniens gigas, hoc ipsum pondus, quod puer sustollere non potuit, corripit, & sine vlllo negotio ac difficultate, quocumque loco voluerit, collocat. qua similitudine sese Auila ex humilitate puero, B. vero P. N. Ignatium valido gignantem comparabat. Quod vero ad propositum & scopum nostrum facit, id est, quod tam ipse hoc opere

N per